

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

MWONGOZO WA URATIBU WA MPANGO KAZI WA TAIFA WA KUTOKOMEZA UKATILI DHIDI YA WANAWAKE NA WATOTO (MTAKUWWA)

2017/18 - 2021/22

AGOSTI, 2017

YALIYOMO

FASI	ASILI YA MANENOii			
DIBA	JI	III		
USU	LI	v		
SUR	A YA KWANZA	1		
	LEZO YA UTANGULIZI NA MALENGO YA MWONGOZO			
1.0	UTANGULIZI			
1.1	Walengwa wa Mwongozo			
1.2	Muda wa Utekelezaji	1		
1.3	Malengo ya Mwongozo			
1.3.1	Lengo Kuu			
1.3.2	Malengo Mahsusi	1		
SUR	A YA PILI	2		
MUU	NDO NA MAJUKUMU YA KAMATI ZA UTEKELEZAJI WA			
MWC	NGOZO			
2.0	UTEKELEZAJI WA MWONGOZO			
2.1	Muundo wa Kamati			
2.1.1	Ngazi ya Taifa			
	1 Kamati Elekezi ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto			
	2 Kamati ya Watendeji ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto 3 Sekretarieti ya Kamati Tendaji ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto			
2.1.1. 2.1.2	ا Sekretaheti ya Kamati Tendaji ya Talia ya Olilizi wa Wanawake na Watoto 			
2.1.3	Ngazi ya Mkoa			
2.1.4	Ngazi ya Halmashauri			
2.1.5	Ngazi ya Kata			
2.1.6	Ngazi ya Kijiji/Mtaa	12		
SIID	A YA TATU	1./		
	UALA YA KUZINGATIA KATIKA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO			
3.0	MAMBO MUHIMU YA KUZINGATIA KATIKA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO			
3.6	Kuepuka Mgongano wa Maslahi			
3.7	Usawa wa Jinsia			
SHD	A YA NNE	16		
	TIBU NA UTOAJI TAARIFA KUHUSU MWENENDO WA UTEKELEZ			
	MWONGOZO			
4.0	UFUATILIAJI, UTOAJI TAARIFA NA TATHMINI YA UTEKELEZAJI YA	10		
	MWONGOZO	16		
5.0	HITIMISHO	16		

VIFUPISHO

AZAKI	Asasi Zisizo za Kiserikali
CHRAGG	Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora
	Commission for Human Rights and Good Governance
MSM	Mamlaka za Serikali za Mitaa
MTAKUWWA	Mpango Kazi wa Taifa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto
OR - TAMISEMI	Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
RITA	Wakala wa Usajili, Ufilisi na Udhamini Registration, Insolvency and Trusteeship Agency
TASAF	Mfuko wa Maendeleo ya Jamii Tanzania Social Action Fund
TFNC	Taasisi ya Chakula na Lishe Tanzania Tanzania Food and Nutrition Centre
UKIKUWA	Ushirika wa Kimataifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Watoto
UKIMWI	Upungufu wa Kinga Mwilini
WAMJW	Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto

FASILI YA MANENO

- Afua: Ni shughuli au kazi mbalimbali zilizobainishwa katika Mwongozo.
- Mamlaka za Serikali za Mitaa: Inajumuisha Mamlaka za Serikali katika ngazi za Vitongoji, Vijiji/Mitaa, Kata, Mji Mdogo, Halmashauri, Miji, Manispaa na Majiji.
- Mazingira Hatarishi: Ni hali inayomkosesha mtu haki zake za msingi ikiwemo afya, ulinzi, malazi, lishe na ushirikishwaji katika shughuli za kijamii na maendeleo yake.
- Mtoto aliye katika Mazingira Hatarishi: Ni yule mtoto mwenye umri wa chini ya miaka 18 ambaye tayari yuko hatarini au unaweza kuwa hatarini kwa kukosa haki zake za msingi
- Tawala za Mikoa: Hii ni Mamlaka iliyo chini ya Ofisi ya Katibu Tawala Mikoa.
- Ukatili dhidi ya Mtoto: Matumizi ya makusudi ya nguvu, vitisho vinavyofanywa na mtu au kikundi na kusababisha mtoto kupata madhara ya kimwili, kiafya na kisaikolojia hivyo kuathiri maendeleo na utu wake.
- Ukatili dhidi ya Wanawake: Vitendo vyovyote vile vinavyofanywa dhidi ya wanawake vinavyosababisha au vinavyoweza kusababisha madhara ya kimwili, kingono, kisaikolojia na kiuchumi, vikijumuisha vitisho; au kumnyima mtu uhuru wa msingi katika maisha yake wakati wa amani au katika hali ya migogoro ya kivita.
- Vikundi Kazi vya Utekelezaji: Ni vikosi vinavyojumuisha wataalam mbalimbali kwenye eneo husika la utekelezaji
- Wadau wa Maendeleo: Ni Taasisi/Mashirika au mtu binafsi anayeshiriki katika utekekezaji wa miradi na programu za Serikali za maendeleo. Hii inahusisha Mashirika ya Kimataifa, Asasi za Kiraia, Mashirika ya Dini, Sekta Binafsi na Jamii.
- Watu Mashuhuri: Ni watu wanaokubalika kulingana na maadili ya jamii husika ambao wana nguvu ya ushawishi katika masuala mbalimbali ikiwemo ya maendeleo.

DIBAJI

Tanzania ina idadi kubwa ya wanawake na watoto ambao wamekuwa wakifanyiwa ukatili wa aina mbalimbali kama vile ukatili wa kingono, kimwili, kiuchumi na kisaikolojia. Takwimu zinaonesha kuwa mwanamke 1 kati ya 5, ametoa taarifa ya kufanyiwa ukatili wa kingono katika maisha yake, msichana 1 kati ya 3 na mvulana 1 kati ya 7 walifanyiwa ukatili wa kingono kabla ya umri wa miaka 18.

Ukatili una athari kubwa katika jamii, mathalani ukatili wa kingono unaleta madhara katika afya ya mwanamke na mtoto kwa kusababisha mimba zisizotarajiwa, magonjwa ya zinaa, UKIMWI na kuharibu mifumo ya uzazi. Ukatili wa kimwili husababisha majeraha, ulemavu, matatizo ya kisaikolojia na hata vifo kwa akina mama na watoto. Athari hizo ni kikwazo cha maendeleo ya wanawake na watoto katika kupata elimu, kushiriki katika shughuli za kiuchumi na kijamii.

Serikali kwa kushirikiana na wadau imekua ikifanya juhudi mbalimbali katika kukabiliana na vitendo vya ukatili nchini kupitia Sera, Sheria, Kanuni, Miongozo na Mipango ya kisekta. Baadhi ya juhudi hizo ni pamoja na kuandaliwa kwa Sera ya Maendeleo ya Wanawake na Jinsia (2000) na Sera ya Maendeleo ya Mtoto (2008), kupitishwa kwa Sheria ya Mtoto Na. 21 ya mwaka 2009 na Kanuni zake, kuanzishwa Dawati la Jinsia kwenye Wizara zote, kuanzishwa kwa mifumo ya ulinzi wa mtoto katika Halmashauri 63 nchini, kuanzishwa kwa Dawati la Jinsia na Watoto kwenye vituo vya polisi 417 na kuanzishwa kwa mahakama za kusimamia kesi za watoto katika Halmashauri 131. Pamoja na juhudi hizo kumekuwepo na changamoto mbalimbali zikiwemo upatikanaji mdogo wa rasilimali fedha na watu, mfumo usio fungamanishi wa uratibu na kutokuwepo kwa mfumo thabiti wa upatikanaji wa taarifa na takwimu za vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto.

Serikali kwa kushirikiana na Wadau imeandaa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto (MTAKUWWA 2017/18 – 2021/22) kwa lengo la kukabiliana na changamoto za ulinzi wa wanawake na watoto nchini. Katika kutekeleza mpango huu kwa ufanisi, Serikali imeandaa mwongozo wa uratibu, usimamizi na ufuatiliaji. Aidha, mwongozo huu unatoa maelekezo kuhusu uundwaji wa kamati mbalimbali, mfumo wa mawasiliano na uwasilishaji wa taarifa kutoka ngazi moja kwenda nyingine.

Ofisi ya Waziri Mkuu inatoa shukrani za dhati kwa wadau mbalimbali ambao kwa namna moja au nyingine wameshiriki kikamilifu katika kufanikisha maandalizi ya MTAKUWWA ambao ndiyo chimbuko la mwongozo huu. Wadau hawa ni kutoka Wizara, Idara na Wakala za Serikali, Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa wanaoshughulika na masuala ya wanawake na watoto, Mashirika ya Kimataifa, Asasi Zisizo za Kiserikali (AZAKI), Sekta Binafsi, Taasisi za Dini, Wanawake na Watoto kutoka sehemu mbalimbali.

Natoa rai kwa wadau wote wanaohusika na utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto kuusoma Mwongozo huu kwa makini, kuuelewa na kuutumia ipasavyo ili kuwezesha kufikiwa kwa malengo ya Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto.

Dkt. Hamisi H. Mwinyimvua

KATIBU MKUU OFISI YA WAZIRI MKUU (SERA NA URATIBU)

USULI

Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kushirikiana na wadau wa maendeleo kwa vipindi tofauti kuanzia mwaka 2000 imekuwa ikitekeleza mipango nane (8) ya kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto ikiwa ni jitihada za kuleta usawa katika jamii. Mipango hiyo ni pamoja na Mpango Kazi wa Taifa wa Kuzuia na Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto (2001 – 2015); Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukeketaji Tanzania (2000-2015); Mpango Kazi wa Taifa wa Kuondoa Ajira Hatarishi kwa Watoto (2009-2014); Mpango Kazi wa Taifa wa Mwitikio na Kuzuia Ukatili Dhidi ya Watoto (2013-2016); Mpango Kazi wa Taifa wa Kushughulikia Usafirishwaji Haramu wa Binadamu (2013-2017); Mpango Kazi wa Taifa wa Kusaidia Watoto Wanaoishi Katika Mazingira Hatarishi (2013-2017); Mpango Kazi wa Taifa wa Kuendesha Dawati la Jinsia na Watoto katika Jeshi la Polisi; na Mpango Mkakati wa Utoaji wa Haki ya Kisheria kwa Watoto (2013-2017).

Pamoja na mafanikio yaliyopatikana katika utekelezaji wa mipango hii, utekelezaji wake ulikuwa na changamoto mbalimbali ikiwemo mapungufu katika uratibu na upatikanaji wa taarifa za uhakika za vitendo vya ukatili kwa wanawake na watoto. Aidha, kulikuwa na mwingiliano wa kiutendaji miongoni mwa wadau katika utekelezaji wa afua za kupinga ukatili nchini na hivyo kusababisha matumizi ya rasilimali watu na fedha yasiyokuwa na tija. Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili dhidi ya Wanawake na Watoto unalenga kutoa suluhisho kwa changamoto hizo kwa kuunganisha mipango kazi yote 8 ili kuboresha utekelezaji wa afua zinazolenga kuweka mazingira salama na rafiki kwa maendeleo ya wanawake na watoto.

Serikali imeandaa Mwongozo huu ili kuboresha uratibu, usimamizi na ufuatiliaji wa afua za ukatili nchini kwa lengo la kupunguza aina zote za ukatili kwa asilimia 50 ifikapo mwaka 2022. Hivyo, wajibu wa wadau wote wanaotekeleza afua za kuzuia na kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto kutumia Mwongozo huu katika maeneo wanayosimamia kwani unaelekeza namna ya uundaji wa kamati na majukumu yake.

S. Nkinga

KATIBU MKUU

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO (MAENDELEO YA JAMII)

SURA YA KWANZA

MAELEZO YA UTANGULIZI NA MALENGO YA MWONGOZO

1.0 UTANGULIZI

Mwongozo huu umeandaliwa kwa ajili ya kufanikisha utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto (MTAKUWWA 2017/18 – 2021/22). Mwongozo unaelekeza namna ya kuunda kamati, mgawanyo wa majukumu na utendaji wa kamati za ulinzi wa wanawake na watoto kuanzia ngazi ya Taifa, Tawala za Mikoa hadi Mamlaka za Serikali za Mitaa ili kuweka taratibu na uwiano wa utekelezaji wa mpango kazi. Kuundwa kwa kamati kutaenda sambamba na kuziunganisha kamati mbalimbali zinazotekeleza afua za uzuiaji wa vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto na utoaji wa huduma kwa waathirika wa vitendo hivyobila kuathiri utendaji wa kamati za kudumu kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa.

1.1 Walengwa wa Mwongozo

Mwongozo huu umelenga kutumiwa na Wizara, Idara na Wakala za Serikali, Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, Mashirika ya Kimataifa, Wadau wa Maendeleo, Mashirika Yasiyo ya Kiserikali, Sekta Binafsi, Taasisi za Dini, Wanawake na Watoto kutoka sehemu mbalimbali za nchi yetu.

1.2 Muda wa Utekelezaji

Muda wa utekelezaji wa Mwongozo huu ni miaka mitano kuanzia 2017/18 hadi 2021/22. Hata hivyo, baadhi ya vipengele vya mwongozo vinaweza kubadilishwa kulingana na mazingira pamoja na mahitaji halisi ya jamii kwa wakati husika.

1.3 Malengo ya Mwongozo

1.3.1 Lengo Kuu

Kuanzisha na kuimarisha muundo wa kamati na uendeshaji wake katika kutekeleza Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto kuanzia ngazi ya Taifa, Tawala za Mikoa hadi Mamlaka za Serikali za Mitaa.

1.3.2 Malengo Mahsusi

Malengo mahsusi ni:

- (i) Kuweka uwiano wa uanzishwaji wa kamati za ulinzi wa wanawake na watoto katika ngazi za Taifa, Mkoa na MSM;
- (ii) Kuelekeza taratibu za kuanzisha kamati katika ngazi zote pamoja na majukumu yake;
- (iii) Kuweka utaratibu wa utoaji wa taarifa sahihi za utekelezaji;
- (iv) Kuelekeza muda na taratibu za uendeshaji wa vikao vya kamati; na
- (v) Kuweka vigezo vya uwakilishi kwa wajumbe wa Kamati.

SURA YA PILI

MUUNDO NA MAJUKUMU YA KAMATI ZA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO

2.0 UTEKELEZAJI WA MWONGOZO

Mwongozo wa kuratibu utekelezaji wa MTAKUWWA na mikakati mingine ya utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi utatekelezwa kuanzia ngazi ya Taifa, Mkoa hadi Mamlaka za Serikali za Mitaa (MSM). Kamati Tendaji itakuwa na jukumu la uratibu pamoja na kufuatilia utekelezaji. Ofisi ya Rais TAMISEMI itahusika moja kwa moja kuratibu shughuli za utekelezaji wa Mpango na mikakati katika ngazi za Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa na kuwasilisha taarifa zote kwenye Kamati Tendaji ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto.

2.1 Muundo wa Kamati

Mwongozo una Kamati za utekelezaji mbili katika ngazi ya taifa na kamati moja kwenye ngazi ya Mkoa, Halmashauri, Kata na Kijiji/Mtaa.

2.1.1 Ngazi ya Taifa

Katika ngazi ya taifa kutakuwa na kamati mbili za utekelezaji, sekretarieti na vikundi kazi vya utekelezaji vifuatavyo:

2.1.1.1 Kamati Elekezi ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto.

Kamati Elekezi itakuwa na jukumu la msingi la kutoa miongozo ya kisera na kuratibu utekelezaji wa MTAKUWWA pamoja na shughuli za utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Kamati itakutana mara mbili kwa mwaka chini ya Uenyekiti wa Katibu Mkuu Ofisi ya Waziri Mkuu anayeshughulikia masuala ya Sera na Uratibu wa Shughuli za Serikali. Katibu wa Kamati atakuwa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya kusimamia masuala ya Wanawake na Watoto.

(a) Wajumbe wa Kamati:

- (i) Katibu Mkuu Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi na Ajira);
- (ii) Katibu Mkuu Ofisi ya Rais TAMISEMI;
- (iii) Katibu Mkuu Wizara ya Fedha na Mipango;
- (iv) Katibu Mkuu Wizara ya Nishati na Madini;
- (v) Katibu Mkuu Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji Viwanda;
- (vi) Katibu Mkuu Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji Biashara na Uwekezaji:
- (vii) Katibu Mkuu Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto – Afya;
- (viii) Katibu Mkuu Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo;
- (ix) Katibu Mkuu Wizara ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi Kilimo;
- (x) Katibu Mkuu Wizara ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi Mifugo;

- (xi) Katibu Mkuu Wizara ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi Uvuvi;
- (xii) Katibu Mkuu Wizara ya Katiba na Sheria;
- (xiii) Katibu Mkuu Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi;
- (xiv) Katibu Mkuu Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia;
- (xv) Katibu Mkuu Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Kimataifa;
- (xvi) Katibu Mkuu Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi;
- (xvii) Katibu Mkuu Ofisi ya Rais Menejimenti ya Utumishi wa Umma;
- (xviii) Mkurugenzi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai; na
- (xix) Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali.

(b) Wajumbe waalikwa:

- (i) Wawakilishi kutoka Mashirika ya Umoja wa Mataifa yanayofanya kazi za wanawake na watoto;
- (ii) Wawakilishi kutoka Asasi za Kiraia wanaoshughulika na masuala ya wanawake na watoto;
- (iii) Wawakilishi kutoka Taasisi za Dini; na
- (iv) Wawakilishi kutoka Sekta Binafsi.

TANBIHI: Idadi na aina ya wajumbe waalikwa itazingatia ajenda za kikao.

(c) Majukumu ya Kamati Elekezi

- (i) Kuhakikisha kuwa utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto na shughuli za utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi unaendana na Mikataba ya Kikanda na Kimataifa ya haki na Ustawi wa Wanawake na Watoto pamoja na Sera, Sheria na Miongozo ya Serikali;
- (ii) Kuhakikisha kuwa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto unaingizwa katika mipango na mikakati ya Serikali katika ngazi zote;
- (iii) Kuhakikisha mahitaji ya rasilimali watu na fedha yametengwa na kutumika ipasavyo kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za mpango;
- (iv) Kuwasiliana na kushirikiana na Washirika wa Maendeleo kwa ajili ya kuhakikisha upatikanaji wa rasilimali za kusaidia utekelezaji wa mpango;
- (v) Kupitia na kupitisha mipango kazi ya kila mwaka itokayowasilishwa na Kamati Tendaji;
- (vi) Kutoa miongozo ya kisera katika uratibu na utekelezaji wa mpango;
- (vii) Kuunda kamati ndogo, kikosi kazi au tume kila inapohitajika; na
- (viii) Kufuatilia na kufanya tathmini ya utekelezaji wa Mpango.

2.1.1.2 Kamati ya Watendeji ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto.

Kamati Tendaji itakuwa na jukumu la msingi la kutoa ushauri wa kitaalam kuhusu kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Kamati itakuwa chini ya uenyekiti wa Katibu Mkuu wa Wizara yenye dhamana ya kusimamia masuala ya Wanawake na Watoto na katibu wake atakuwa Mkurugenzi wa Sera na Mipango katika Wizara hiyo. Kamati itakutana kila robo ya mwaka.

(a) Wajumbe wa Kamati:

- (i) Kamishna wa Bajeti Wizara ya Fedha na Mipango;
- (ii) Kamishna wa Kazi Ofisi ya Waziri Mkuu (Kazi na Ajira);
- (iii) Kamishna wa Elimu Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia;
- (iv) Kamishna wa Ustawi wa Jamii WAMJW;
- (v) Kamishna wa Madini Wizara ya Nishati na Madini;
- (vi) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Kimataifa;
- (vii) Mkurugenzi wa Maendeleo ya Jinsia WAMJW;
- (viii) Mkurugenzi wa Maendeleo ya Mtoto WAMJW;
- (ix) Mkurugenzi wa Maendeleo ya Jamii WAMJW;
- (x) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi;
- (xi) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia;
- (xii) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji;
- (xiii) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo:
- (xiv) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Wizara ya Katiba na Sheria;
- (xv) Mkurugenzi Mkuu wa Ofisi ya Taifa ya Takwimu;
- (xvi) Mkurugenzi wa Sera na Mipango Afya;
- (xvii) Mkurugenzi wa Afya, Ustawi wa Jamii na Lishe (OR TAMISEMI);
- (xviii) Mkurugenzi wa Mashitaka;
- (xix) Mkemia Mkuu wa Serikali; na
- (xx) Wadau wa Maendeleo.

(b) Majukumu ya Kamati:

- (i) Kushawishi uandaaji na utekelezaji wa Sera, Sheria, Kanuni, Mikakati na afua zinazotoa kipaumbele katika kukabiliana na ukatili dhidi ya wanawake na watoto na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi;
- (ii) Kupitia na kupitisha Mipango ya kila mwaka ya vikundi kazi na kutoa ushauri kuhusu vipaumbele vya utekelezaji;
- (iii) Kuratibu na kuwezesha ufuatiliaji wa pamoja wa utekelezaji wa Mpango na Mikakati katika ngazi zote;

- (iv) Kupitia taarifa kutoka Vikundi Kazi na OR TAMISEMI na kutoa mapendekezo kwa ajili ya kuboresha taarifa husika kwa maamuzi zaidi ya kiutendaji;
- (v) Kupitia taarifa za utekelezaji wa nusu mwaka na mwaka kabla ya kuwasilishwa kwa Kamati Elekezi;
- (vi) Kushawishi ngazi za maamuzi kutenga rasilimali za kutosha kwa ajili ya utekelezaji wa programu zinazohusu masuala ya wanawake na watoto;
- (vii) Kushirikiana na Wadau wa Maendeleo na Wadau wengine katika kuhamasisha upatikanaji wa rasilimali kwa ajili ya utekelezaji wa Mpango;
- (viii) Kuchambua utekelezaji wa Mpango na kuainisha maeneo yenye matokeo chanya kwa ajili ya kuyaendeleza kwenye maeneo yanayohitaji maboresho zaidi;
- (ix) Kuhakikisha majukumu ya Mikataba ya Kimataifa na Kikanda kuhusu masuala ya Haki na Ustawi wa wanawake na watoto yanajumuishwa kwenye mipango na programu za kitaifa;
- (x) Kupanga na kuandaa Mkutano Mkuu wa Mwaka wa Wadau wanaotekeleza mpango; na
- (xi) Kupanga na kuandaa mikutano ya Kamati Elekezi.

2.1.1.3 Sekretarieti ya Kamati Tendaji ya Taifa ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto

Sekretarieti itakuwa na jukumu la msingi la kuratibu shughuli zote za Kamati Tendaji. Sekretarieti itaundwa na wataalam kutoka katika Wizara yenye dhamana ya Maendeleo ya Wanawake na Watoto chini ya uongozi wa Mkurugenzi wa Sera na Mipango. Aidha, itajumuisha wataalam kutoka OR - TAMISEMI na Ofisi ya Waziri Mkuu.

(a) Majukumu ya Sekretarieti

- (i) Kupokea, kuchambua, kuhuisha na kujumuisha taarifa za utekelezaji kutoka Vikundi Kazi na kuwasilisha kwenye vikao vya Kamati Tendaji na kutoa mrejesho;
- (ii) Kuratibu mapitio ya taarifa mbalimbali, ufuatiliaji na tathmini pamoja na tafiti mbalimbali;
- (iii) Kufuatilia utekelezaji wa maagizo na maazimio ya Kamati Tendaji;
- (iv) Kuratibu utekelezaji wa maazimio yanayotokana na Mkutano Mkuu wa mwaka wa Wadau wanaotekeleza mpango;
- (v) Kutoa ushauri wa kitaalamu kwa Kamati Tendaji; na
- (vi) Kuandaa vikao vya Kamati Tendaji.

(b) Vikundi Kazi vya Utekelezaji wa Mpango:

Vikundi Kazi vya Utekelezaji wa MTAKUWWA na vimegawanyika katika maeneo 8 ambayo ni:

- (i) Kuimarisha Uchumi wa Kaya;
- (ii) Mila na Desturi;

- (iii) Mazingira Salama;
- (iv) Malezi, kuimarisha mahusiano na kuziwezesha familia;
- (v) Utekelezaji na usimamizi wa sheria;
- (vi) Utoaji huduma kwa waathirika wa ukatili;
- (vii) Mazingira salama shuleni na stadi za maisha; na
- (viii) Uratibu, Ufuatiliaji na Tathimini.

(c) Viongozi wa Vikundi Kazi vya Maeneo ya Utekelezaji wa Mpango

Na.	Eneo la Utekelezaji	Mhusika Mkuu
1	Kuimarisha Uchumi wa Kaya	 Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto - (Idara ya Maendeleo ya Jinsia)
2	Mila na Desturi	 Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto - (Idara ya Maendeleo ya Jamii)
3	Mazingira Salama	- Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa - (Idara ya Serikali za Mitaa)
4	Malezi, kuimarisha mahusiano na kuziwezesha familia	 Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto - (Idara ya Maendeleo ya Mtoto na/au Idara ya Ustawi wa Jamii).
5	Utekelezaji na Usimamizi wa Sheria	 Wizara ya Katiba na Sheria - (Idara ya Huduma za Kisheria kwa Umma)
6	Utoaji Huduma kwa Waathirika wa Ukatili	 Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto - (Idara ya Ustawi wa Jamii)
7	Mazingira Salama Shuleni na Stadi za Maisha	 Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa¹ Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia²
8	Uratibu, Ufuatiliaji na Tathmini.	- Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera na Uratibu)

(d) Wajumbe wa Vikundi Kazi:

Idadi ya wajumbe wa vikundi kazi itategemea idadi ya wadau wanaotekeleza mpango katika eneo husika. Vikundi Kazi vitakuwa na Wawakilishi wa Serikali, AZAKI, Mashirika ya Kimataifa, Mashirika ya Dini, Sekta Binafsi, Wadau wa Maendeleo na Jamii.

Mwenyekiti wa kila kikundi kazi ni Mkurugenzi/Kamishna au Mkuu wa taasisi iliyopendekezwa katika mpango kazi kuwa ndiye kiongozi wa kuratibu utendaji wa kikundi kazi kwa eneo la utekelezaji. Aidha, Mwenyekiti atakuwa na jukumu la kubaini wajumbe wa eneo husika la utekelezaji.

¹ Itaratibu mazingira salama na stadi za maisha katika shule za Msingi na Sekondari

² Itaratibu mazingira salama na stadi za maisha katika ngazi ya Taasisi za elimu ya juu (Vyuo)

(e) Majukumu ya Vikundi Kazi

- (i) Kuandaa mpango kazi wa utekelezaji kwenye eneo husika;
- (ii) Kupitia na kushauri kitaalam juu ya uandaaji, utekelezaji na ufuatiliaji wa mipango kazi ya mwaka katika eneo husika;
- (iii) Kupokea, kuchambua na kujumuisha taarifa za utekelezaji kutoka ngazi ya Taifa na OR TAMISEMI;
- (iv) Kuwezesha ushiriki wa wadau wote wanaohusika na eneo la utekelezaji ili kuepuka mwingiliano wa utekelezaji wa shughuli za mpango;
- (v) Kutambua na kuratibu wadau wote wa eneo husika la utekelezaji wa mpango;
- (vi) Kufanya mikutano ya kila mwezi kujadili taarifa za utekelezaji wa mpango; na
- (vii) Kutoa ushauri wa kitalaam kwa watekelezaji wa mpango.

2.1.2 Uratibu katika Ngazi ya OR - TAMISEMI

Ofisi ya Rais - TAMISEMI itaratibu masuala yote ya utekelezaji wa Mpango katika ngazi ya Mikoa na MSM. Usimamizi na uratibu wa mpango utakuwa chini ya Katibu Mkuu. Aidha, waratibu wa mpango watasimamia majukumu yafuatayo:

(a) Majukumu:

- (i) Kusimamia na kushauri masuala yote ya utekelezaji wa mpango ngazi ya Mikoa na MSM;
- (ii) Kukusanya, kuchambua na kujumuisha taarifa za utekelezaji wa mpango kutoka kwenye ngazi ya Mkoa na kuwasilisha katika Kamati Tendaji na Vikundi Kazi na kutoa mrejesho;
- (iii) Kufuatilia uingizaji wa shughuli za Mpango katika Mipango na Bajeti za MSM:
- (iv) Kushirikiana na Wadau wa Maendeleo katika kuhamasisha upatikanaji wa rasilimali za utekelezaji wa mpango na mikakati;
- (v) Kuratibu ziara jumuishi za kufuatilia utekelezaji katika ngazi ya MSM na kutoa mrejesho wa hatua za kuboresha utekelezaji;
- (vi) Kujenga uwezo wa watekelezaji wa mpango na kamati kuhusu utekelezaji wa mpango katika ngazi zote;
- (vii) Kupokea na kusambaza miongozo kutoka Wizara zinazotekeleza mpango kwenda kwenye MSM kwa ajili ya utekelezaji; na
- (viii) Kuhudhuria mikutano ya utekelezaji wa Mpango.

2.1.3 Ngazi ya Mkoa

Kamati ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto katika ngazi ya Mkoa itaratibu shughuli zinazohusiana na Mpango na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Mwenyekiti wa Kamati ni Katibu Tawala wa Mkoa na Katibu ni Afisa Maendeleo ya Jamii/ Afisa Ustawi wa Jamii. Kamati itakutana kila robo ya mwaka kujadili maendeleo, mafanikio na changamoto za utekelezaji wa Mpango na kuzitafutia ufumbuzi.

(a) Wajumbe wa Kamati:

- (i) Afisa Maendeleo ya Jamii;
- (ii) Afisa Ustawi wa Jamii;
- (iii) Kamanda wa Polisi wa Mkoa;
- (iv) Katibu Tawala Msaidizi wa Serikali za Mitaa;
- (v) Katibu Tawala Msaidizi Elimu;
- (vi) Katibu Tawala Msaidizi Afya;
- (vii) Katibu Tawala Msaidizi Mipango na Uratibu;
- (viii) Mwanasheria wa Mkoa;
- (ix) Hakimu Mkazi Mfawidhi;
- (x) Afisa Kazi;
- (xi) Afisa Uhamiaji;
- (xii) Afisa Magereza;
- (xiii) Afisa Biashara/Uwekezaji;
- (xiv) Mawakili wa Serikali;
- (xv) Wawakilishi wa Watu wenye Ulemavu;
- (xvi) Wadau wa Maendeleo;
- (xvii) Wawakilishi wa Asasi za Zisizo za Kiserikali;
- (xviii) Wawakilishi wa Viongozi wa Taasisi za Dini;
- (xix) Mtaalamu wa Chakula na Lishe;
- (xx) Mganga Mkuu wa Mkoa;
- (xxi) Wawakilishi wa Sekta Binafsi;
- (xxii) Wawakilishi wa Vikundi vya Vijana;
- (xxiii) Wawakilishi wawili watakaoteuliwa kutoka vikundi vya maendeleo ya wanawake; na
- (xxiv) Wawakilishi wawili wa Mabaraza ya Watoto.

(b) Majukumu ya Kamati:

- (i) Kuhakikisha kuwa utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto na shughuli za utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi unaendana na Mikataba ya Kikanda na Kimataifa ya haki na Ustawi wa Wanawake na Watoto pamoja na Sera, Sheria na Miongozo ya Serikali;
- (ii) Kusimamia na kushauri masuala yote ya utekelezaji wa mpango ngazi ya Mikoa na MSM;
- (iii) Kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa Mpango katika MSM;
- (iv) Kufuatilia uingizaji wa shughuli za Mpango katika Mipango na Bajeti za MSM;
- (v) Kukusanya, kuchambua na kujumuisha taarifa za utekelezaji wa mpango kutoka kwenye ngazi ya Mkoa na kuiwasilisha Ofisi ya Rais -TAMISEMI na kutoa mrejesho;
- (vi) Kujenga uwezo kwa watekelezaji na kamati kuhusu utekelezaji wa mpango; na

(vii) Kuitisha kikao cha Wadau wote wanaotekeleza mpango mara moja kwa mwaka kwa ajili ya kupitia taarifa za utekelezaji, kubadilishana uzoefu na kupeana ushauri kuhusu uboreshaji wa afua za ukatili na utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi.

2.1.4 Ngazi ya Halmashauri

Kamati ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto katika ngazi ya Halmashauri itaratibu shughuli zinazohusiana na Mpango na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Mwenyekiti wa Kamati ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri/Manispaa/jiji/Mji na Katibu ni Afisa Maendeleo ya Jamii/Afisa Ustawi wa Jamii. Kamati itakutana kila robo ya mwaka kujadili maendeleo, mafanikio na changamoto za utekelezaji wa Mpango na kuzitafutia ufumbuzi. Aidha, wakati wa uanzishaji wa Kamati hii, Serikali itazingatia utendaji au uimara wa Kamati zilizokuwepo kama vile; Kamati ya Watoto Walio Katika Mazingira Hatarishi, Timu ya Ulinzi wa Mtoto, na Kamati ya Kuzuia Ajira Mbaya kwa Watoto. Hivyo, Wajumbe wengine watahuishwa katika Kamati hii.

(a) Wajumbe wa Kamati:

- (i) Mkuu wa Idara ya Mipango, Takwimu na Ufuatiliaji;
- (ii) Afisa Elimu Msingi;
- (iii) Afisa Elimu Sekondari;
- (iv) Mganga Mkuu;
- (v) Afisa wa Polisi;
- (vi) Hakimu Mkazi;
- (vii) Afisa Magereza;
- (viii) Mwanasheria wa Halmashauri;
- (ix) Afisa wa Uhamiaji;
- (x) Afisa Kazi;
- (xi) Afisa Kilimo na Mifugo:
- (xii) Afisa Maendeleo ya Jamii;
- (xiii) Afisa Ustawi wa Jamii;
- (xiv) Afisa Biashara;
- (xv) Afisa Utamaduni/Habari;
- (xvi) Mtaalamu wa Chakula na Lishe;
- (xvii) Wawakilishi wa Watu wenye Ulemavu;
- (xviii) Wawakilishi wa Asasi za Kiraia na mitandao yao;
- (xix) Viongozi wa Dini;
- (xx) Wawakilishi wawili watakaoteuliwa kutoka vikundi vya maendeleo ya wanawake:
- (xxi) Wawakilishi wawili wa Mabaraza ya Watoto (Mvulana na Msichana); na
- (xxii) Watu mashuhuri mwanamke na mwanaume.

(b) Majukumu ya Kamati:

- (i) Kuhakikisha kuwa utekelezaji wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto na shughuli za utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi unaendana na Mikataba ya Kikanda na Kimataifa ya haki na Ustawi wa Wanawake na Watoto pamoja na Sera, Sheria na Miongozo ya Serikali;
- (ii) Kuwezesha uibuaji, uandaaji na ujumuishaji wa afua na bajeti za utekelezaji wa mpango wa kutokomeza vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto katika mipango ya Halmashauri/Jiji/Miji/Manispaa, Kata na Vijiji/Mtaa;
- (iii) Kushawishi na kushauri watoa maamuzi kuzipa kipaumbele afua za ukatili dhidi ya wanawake na watoto kwenye mipango ya Halmashauri;
- (iv) Kuhamasisha utekelezaji wa Mpango na kutoa taarifa za robo mwaka kwa Sekretarieti ya Mkoa;
- (v) Kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa Mpango katika Kata na Vijiji/Mtaa;
- (vi) Kujenga uwezo wa watekelezaji wa mpango ndani ya kamati na sekta husika katika Halmashauri, Kata na Vijiji/Mitaa;
- (vii) Kukusanya, kuchambua na kuunganisha taarifa za utekelezaji wa mpango kutoka kwenye ngazi ya Kata na kuiwasilisha ngazi ya Mkoa na kutoa mrejesho;
- (viii) Kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto na kushiriki katika utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi; na
- (ix) Kuwezesha ushiriki wa wadau wote wanaohusika na eneo la utekelezaji ili kuepuka mwingiliano wa utekelezaji wa shughuli za mpango.
- (x) Kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa Mpango katika Kamati ya Huduma za Jamii za Halmashauri kwa maamuzi;

2.1.5 Ngazi ya Kata

Kamati ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto katika ngazi ya Kata itaratibu shughuli zinazohusiana na Mpango na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Mwenyekiti ni Mtendaji wa Kata na Katibu ni Afisa Maendeleo ya Jamii/Afisa Ustawi wa Jamii. Kamati itakutana kila robo ya mwaka kujadili maendeleo, mafanikio na changamoto za utekelezaji wa Mpango. Aidha, wakati wa uanzishaji wa Kamati hii, Serikali itazingatia utendaji au uimara wa Kamati zilizokuwepo kama vile; Kamati ya Watoto Walio Katika Mazingira Hatarishi, Timu ya Ulinzi wa Mtoto, na Kamati ya Kuzuia Ajira Mbaya kwa Watoto. Hivyo, wajumbe wengine watahuishwa katika Kamati hii.

(a) Wajumbe wa Kamati:

- (i) Afisa Maendeleo ya Jamii;
- (ii) Afisa Ustawi wa Jamii;
- (iii) Mratibu wa Elimu;
- (iv) Tabibu/Mtaalam wa afya;
- (v) Polisi/Polisi Jamii;
- (vi) Hakimu/Mwenyekiti wa Baraza la Usuluhishi;
- (vii) Wawakilishi wa AZAKI;
- (viii) Viongozi wa Dini;
- (ix) Vikundi vya Watu Wasiojiweza;
- (x) Wawakilishi wa Watu wenye Ulemavu;
- (xi) Wawakilishi wawili watakaoteuliwa kutoka vikundi vya maendeleo ya wanawake:
- (xii) Wawakilishi wawili wa Mabaraza ya Watoto (Mvulana na Msichana); na
- (xiii) Watu mashuhuri mwanamke na mwanaume.

(b) Majukumu ya Kamati:

- (i) Kuandaa mpango wa Kata kwa kuunganisha shughuli za Mpango katika ngazi ya Vijiji/Mitaa;
- (ii) Kuratibu upatikanaji wa rasilimali kwa ajili ya kuwezesha utekelezaji wa Mpango kwenye Vijiji/Mitaa;
- (iii) Kuwezesha uibuaji, uandaaji na ujumuishaji wa afua na bajeti za utekelezaji wa mpango wa kutokomeza vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto katika mipango ya Kata na Vijiji/Mitaa;
- (iv) Kushawishi na kushauri watoa maamuzi kuzipa kipaumbele afua za ukatili dhidi ya wanawake na watoto kwenye mipango ya Kata na Vijiji/Mitaa;
- (v) Kuhamasisha utekelezaji wa Mpango na kutoa taarifa za robo mwaka kwa ngazi ya Halmashauri;
- (vi) Kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa Mpango katika Vijiji;
- (vii) Kujenga uwezo wa watekelezaji wa mpango ndani ya kamati na sekta husika katika Kata na Vijiji/Mitaa;
- (viii) Kukusanya, kuchambua na kuunganisha taarifa za utekelezaji wa mpango kutoka kwenye ngazi ya Vijiji/Mitaa na kuiwasilisha ngazi ya Halmashauri na kutoa mrejesho;
- (ix) Kuhamasisha na kuelimisha jamii kuhusu kuimarisha ulinzi na kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto pamoja na kushiriki katika utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi;
- (x) Kuwezesha ushiriki wa wadau wote wanaohusika na eneo la utekelezaji ili kuepuka mwingiliano wa utekelezaji wa shughuli za mpango; na
- (xi) Kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa Mpango katika Kamati ya Maendeleo ya Kata kwa maamuzi.

2.1.6 Ngazi ya Kijiji/Mtaa

Kamati ya Ulinzi wa Wanawake na Watoto katika ngazi ya Kijiji/Mtaa itaratibu na kutekeleza shughuli zinazohusiana na Mpango na kuboresha utoaji wa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Mtendaji wa Serikali ya Kijiji/Mtaa ndiye Mwenyekiti wa Kamati na Katibu ni Mwalimu au Mtaalam yeyote atakayeteuliwa wa wajumbe. Kamati itakutana kila robo ya mwaka kujadili maendeleo, mafanikio na changamoto za utekelezaji wa Mpango na kuzitafutia ufumbuzi. Aidha, wakati wa uanzishaji wa Kamati hii, Serikali itazingatia utendaji au uimara wa Kamati zilizokuwepo kama vile; Kamati ya Watoto Walio Katika Mazingira Hatarishi, Timu ya Ulinzi wa Mtoto, na Kamati ya Kuzuia Ajira Mbaya kwa Watoto. Hivyo, Wajumbe wengine watahuishwa katika Kamati hii.

(a) Wajumbe wa Kamati

- (i) Tabibu/Mtaalam wa afya;
- (ii) Mkunga wa Jadi;
- (iii) Msaidizi wa Kisheria:
- (iv) Wasaidizi wa ustawi wa jamii wa kujitolea;
- (v) Mtaalam wa Usafi na Mazingira;
- (vi) Walimu wanasihi (Msingi na Sekondari);
- (vii) Polisi jamii;
- (viii) Viongozi wa dini;
- (ix) Maafisa Ugani;
- (x) Wawakilishi wa AZAKI;
- (xi) Wawakilishi wa Vikundi vya Vijana;
- (xii) Wawakilishi wa Watu wenye Ulemavu;
- (xiii) Wawakilishi wawili watakaoteuliwa kutoka vikundi vya maendeleo ya wanawake;
- (xiv) Wawakilishi wawili wa Watoto (Mvulana na Msichana); na
- (xv) Watu mashuhuri mwanamke na mwanamme.

(b) Majukumu ya kamati:

- (i) Kutambua maeneo hatarishi ya kijiji/mtaa kuhusiana na vitendo vya ukatili wa kijinsia na kuweka mikakati ya kutokomeza vitendo hivyo;
- (ii) Kuibua, kuandaa na kujumuisha afua za kutokomeza vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto pamoja na utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi kwenye Vijiji/Mitaa;
- (iii) Kutambua watoto wanaoishi katika mazingira hatarishi na kuwajumuisha kwenye orodha ya Kijiji/Mtaa;
- (iv) Kutoa taarifa kwenye mamlaka husika kuhusu matukio ya vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto yanayotokea katika kijiji pindi yanapotokea;
- (v) Kukusanya, kuchambua na kuunganisha taarifa za utekelezaji wa afua za kutokomeza ukatili na utoaji huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi kutoka kwa wadau mbalimbali katika ngazi

- ya kijiji/mtaa na kuziwasilisha ngazi ya Kata na kutoa mrejesho kwa jamii;
- (vi) Kutoa msaada wa awali wa dharura kwa waathirika wa vitendo vya ukatili na watoto wanaoishi katika mazingira hatarishi;
- (vii) Kuelimisha na kuhamasisha jamii juu ya haki za wanawake na watoto na madhara ya vitendo vya ukatili;
- (viii) Kushirikisha wadau wote katika kutekeleza afua za kuimarisha haki na ustawi wa wanawake na watoto katika Kijiji/Mtaa;
- (ix) Kuhamasisha na kushirikisha jamii juu ya upatikanaji wa rasilimali kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za kuzuia na kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto katika kijiji/mtaa; na
- (x) Kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa Mpango katika Kamati ya Maendeleo ya Kata kwa maamuzi.

SURA YA TATU

MASUALA YA KUZINGATIA KATIKA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO

3.0 MAMBO MUHIMU YA KUZINGATIA KATIKA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO Ili Mwongozo huu uweze kutekelezwa kwa mafanikio ni muhimu wadau wote wanaotekeleza masuala ya Kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto wazingatie mambo muhimu yafuatayo katika shughuli zao za kila siku.

3.1 Usimamizi wa MTAKUWWA

Mpango na Mwongozo utakuwa chini ya uratibu wa Ofisi ya Waziri Mkuu. Aidha, masuala ya kitaalam yataratibiwa na Wizara yenye dhamana ya wanawake na watoto.

3.2 Kuhuisha Kamati

Uandaaji wa Mpango unatambua uwepo wa kamati mbalimbali zinazoshughulikia masuala ya ulinzi wa wanawake na watoto katika baadhi ya Wilaya na Mamlaka za Serikali za Mitaa nchini zikiwemo Kamati za Ajira za Watoto, Ukatili wa Kijinsia, Timu za Ulinzi wa Mtoto, na Kamati za Watoto wanaoishi katika mazingira hatarishi. Kamati hizi zitahuishwa na kuwa kamati ya ulinzi wa wanawake na watoto. Kwenye Wilaya/Halmashauri ambazo hakuna kamati za Ulinzi wa Wanawake na Watoto zitaundwa.

3.3 Sera, Sheria, Kanuni, Taratibu, Miongozo na Mikataba ya Kikanda na Kimataifa

Katika kutekeleza majukumu ya Mwongozo huu na majukumu ya kila siku ya kuzuia na kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto Sera, Sheria, Kanuni, Taratibu, Miongozo na Mikataba ya Kikanda na Kimataifa iliyopo itazingatiwa.

3.4 Uelewa wa Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya wanawake na Watoto kwa Watendaji katika Ngazi zote

Viongozi wa Umma, Taasisi za Serikali, Sekta Binafsi, Wanataaluma na Watafiti, Asasi za Kiraia, na Wadau mbalimbali wana jukumu la kuelimisha, kuhamasisha na kutekeleza mikakati ya kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto pamoja na kutoa huduma kwa makundi yaliyo katika mazingira hatarishi.

3.5 Ushiriki wa Wadau katika kutekeleza MTAKUWWA

Kufikiwa kwa malengo ya Mpango na Mwongozo wa utekelezaji kunahitaji ushiriki na ushirikiano baina ya Serikali na wadau mbalimbali. Hivyo, Wizara, Idara na Wakala husika za Serikali, wadau na jamii zinapaswa kushiriki kikamilifu katika jukumu la kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto kupitia mifumo iliyoainishwa katika mwongozo.

3.6 Kuepuka Mgongano wa Maslahi

Watendaji wote wa ngazi za utekelezaji wa Mwongozo huu wanapaswa kuepuka migongano ya kimaslahi katika kutekeleza mpango kwa kuzingatia majukumu yao yaliyoainishwa katika MTAKUWWA na Mwongozo huu.

3.7 Usawa wa Jinsia

Uundaji wa Kamati katika ngazi zote za utekelezaji wa MTAKUWWA uzingatie usawa wa jinsia na makundi maalum. Aidha, utoaji huduma na taarifa za utekelezaji wa Mpango uzingatie umuhimu wa kuwa na takwimu zilizoainishwa kwa kuzingatia mgawanyo wa majukumu kijinsia.

SURA YA NNE

URATIBU NA UTOAJI TAARIFA KUHUSU MWENENDO WA UTEKELEZAJI WA MWONGOZO

4.0 UFUATILIAJI, UTOAJI TAARIFA NA TATHMINI YA UTEKELEZAJI YA MWONGOZO

Kila taasisi husika, itahakikisha inafanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa majukumu ya MTAKUWWA katika maeneo ya utekelezaji inayosimamia. Katika kufanikisha majukumu ya maeneo ya utekelezaji, kila taasisi inatakiwa kupanga na kutenga bajeti ya kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa MTAKUWWA.

Ufuatiliaji, utoaji taarifa na tathmini uzingatie utekelezaji wa kila jukumu lililoainishwa kwenye ngazi husika ya kamati katika Mwongozo huu. Ufuatiliaji na tathmini utafanikisha upatikanaji wa taarifa za utekelezaji na kufahamu mafanikio ya sekta husika katika kutokomeza matukio ya ukatili dhidi ya wanawake na watoto.

5.0 HITIMISHO

Mwongozo huu ni muhimu katika kuelekeza wadau wa utekelezaji wa MTAKUWWA namna ya kuunda kamati za kusimamia utekelezaji wa mpango katika ngazi zote na kuleta uwiano katika uanzishwaji na uendeshwaji wa kamati husika. Kila mdau anayetekeleza mpango apitie mwongozo huu aweze kuuelewa na kuufanyia kazi ipasavyo kulingana na majukumu aliyonayo katika mpango.

Mwongozo huu utatumika sambamba na Mpango Kazi wa Kitaifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto bila kuathiri utendaji wa mifumo iliyopo ya Serikali.